

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, N 16, ст.167)

{ Вводиться в дію Постановою ВР
N 2999-XII ([2999-12](#)) від 05.02.93, ВВР, 1993, N 16, ст.168
}

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами
N 3928-XII ([3928-12](#)) від 04.02.94, ВВР, 1994, N 23, ст.160
N [126/95-ВР](#) від 06.04.95, ВВР, 1995, N 16, ст.111
N [96/96-ВР](#) від 22.03.96, ВВР, 1996, N 16, ст. 71
N 655-XIV ([655-14](#)) від 13.05.99, ВВР, 1999, N 26, ст.220
N 696-XIV ([696-14](#)) від 21.05.99, ВВР, 1999, N 31, ст.247 }

{ В редакції Закону
N 1613-III ([1613-14](#)) від 23.03.2000, ВВР, 2000, N 27,
ст.211 }

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами
N 3109-III ([3109-14](#)) від 07.03.2002, ВВР, 2002, N 32,
ст.232
N 294-IV ([294-15](#)) від 28.11.2002, ВВР, 2003, N 4, ст.
33
N 380-IV ([380-15](#)) від 26.12.2002, ВВР, 2003, N 10-11,
ст.86
N 429-IV ([429-15](#)) від 16.01.2003, ВВР, 2003, N 10-11,
ст.87
N 581-IV ([581-15](#)) від 20.02.2003, ВВР, 2003, N 24,
ст.158
N 1344-IV ([1344-15](#)) від 27.11.2003, ВВР, 2004, N 17-18,
ст.250
N 1659-IV ([1659-15](#)) від 23.03.2004, ВВР, 2004, N 29,
ст.370
N 2203-IV ([2203-15](#)) від 18.11.2004, ВВР, 2005, N 4,
ст.99
N 2353-IV ([2353-15](#)) від 18.01.2005, ВВР, 2005, N 10,
ст.191

N 2429-IV ([2429-15](#)) від 01.03.2005, ВВР, 2005, N 13, ст. 233
N 3142-IV ([3142-15](#)) від 29.11.2005, ВВР, 2006, N 8, ст.91
N 3483-IV ([3483-15](#)) від 23.02.2006, ВВР, 2006, N 32, ст.271
N 271-V ([271-16](#)) від 19.10.2006, ВВР, 2006, N 50, ст.501
N 876-VI ([876-17](#)) від 15.01.2009, ВВР, 2009, N 23, ст.283
N 1276-VI ([1276-17](#)) від 16.04.2009, ВВР, 2009, N 38, ст.535
N 2856-VI ([2856-17](#)) від 23.12.2010, ВВР, 2011, N 29, ст.272
N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012, ВВР, 2013, N 24, ст.243
N 5462-VI ([5462-17](#)) від 16.10.2012, ВВР, 2014, N 6-7, ст.80
N 76-VIII ([76-19](#)) від 28.12.2014, ВВР, 2015, N 6, ст.40 -

щодо набрання чинності норм зазначеного Закону

див. "Прикінцеві положення" ([76-19](#))
N 1774-VIII ([1774-19](#)) від 06.12.2016, ВВР, 2017, N 2, ст.25
N 2581-VIII ([2581-19](#)) від 02.10.2018, ВВР, 2018, N 46, ст.371
N 2745-VIII ([2745-19](#)) від 06.06.2019, ВВР, 2019, N 30, ст.119 }

Цей Закон визначає загальні засади створення організаційних, соціально-економічних, політико-правових умов соціального становлення та розвитку молодих громадян України в інтересах особистості, суспільства та держави, основні напрями реалізації державної молодіжної політики в Україні щодо соціального становлення та розвитку молоді.

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому

значенні:

молодь, молоді громадяни - громадяни України віком від 14 до 35 років; (Абзац другий із змінами, внесеними згідно із Законом N 1659-IV ([1659-15](#)) від 23.03.2004)

неповнолітні - громадяни віком до 18 років;

соціальне становлення молоді - процес різнобічного включення молоді в життєдіяльність суспільства як системи, сприйняття її як елемента цієї системи;

перше робоче місце - місце роботи молодих громадян після закінчення будь-якого закладу освіти або припинення навчання в ньому, завершення професійної підготовки і перепідготовки, а також після звільнення зі строкової військової служби або альтернативної (невійськової) служби; { Абзац п'ятий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2745-VIII ([2745-19](#)) від 06.06.2019 }

молодіжні центри праці - спеціалізовані державні установи, які створюються з метою вирішення питань працевлаштування молоді, забезпечення її зайнятості у вільний від навчання час, сприяння розвитку молодіжних ініціатив у трудовій сфері, перенавчання та підвищення кваліфікації молоді;

молода сім'я - подружжя, в якому вік чоловіка та дружини не перевищує 35 років, або неповна сім'я, в якій мати (батько) віком до 35 років; (Абзац сьомий із змінами, внесеними згідно із

Законом N 1659-IV ([1659-15](#)) від 23.03.2004)

центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді - спеціальні заклади, що надають соціальні послуги сім'ям, дітям та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги; (Абзац восьмий статті 1 в редакції Законів N 3109-III ([3109-14](#)) від 07.03.2002, N 2353-IV ([2353-15](#)) від 18.01.2005)

молодіжні громадські організації - об'єднання громадян віком від 14 до 35 років, метою яких є здійснення і захист своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших спільних інтересів; { Абзац дев'ятий статті 1 із змінами, внесеними згідно з Законом N 271-V ([271-16](#)) від 19.10.2006 }

молодіжні трудові загони - тимчасові формування, створені з метою забезпечення вторинної зайнятості молоді у вільний від навчання час. (Статтю 1 доповнено абзацом десятим згідно із Законом N 3142-IV ([3142-15](#)) від 29.11.2005)

Стаття 2. Принципи соціального становлення та розвитку молоді

Соціальне становлення та розвиток молоді базуються на таких основних принципах:

повага до загальнолюдських цінностей, прав людини і народів, історичних, культурних, національних особливостей України, її природи;

безпосередня участь молоді у формуванні та реалізації політики та програм, що стосуються суспільства взагалі та молоді зокрема;

врахування потреб молоді, співвіднесення їх реалізації з економічними можливостями держави;

доступність для кожного молодого громадянина соціальних послуг і рівність правових гарантій;

відповідальність держави за створення умов щодо саморозвитку і самореалізації молоді;

єдність зусиль держави, всіх верств суспільства, політичних і громадських організацій, підприємств, установ, організацій та громадян у справі соціального становлення та розвитку молоді;

відповідальність кожного молодого громадянина перед суспільством і державою за дотримання Конституції України, ([254к/96-ВР](#)) законодавства України.

Стаття 3. Законодавство про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді

Законодавство України про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді базується на Конституції України і складається з цього Закону, Закону України про Загальнодержавну програму підтримки молоді на відповідні роки та інших нормативно-правових актів. (Частина перша статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2203-IV ([2203-15](#)) від 18.11.2004)

Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого

надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті,
що передбачені цим Законом, то застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 4. Компетенція органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування у сфері соціального становлення та розвитку молоді

Координуючу роль щодо проведення державної політики у сфері соціального становлення та розвитку молоді здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері молоді, фізичної культури та спорту.

{ Частина перша статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5462-VI ([5462-17](#)) від 16.10.2012 }

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві органи виконавчої влади утворюють у своєму складі відповідні органи з реалізації державної молодіжної політики.

центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері молоді, фізичної культури та спорту, разом з іншими органами виконавчої влади розробляє, а Кабінет Міністрів України затверджує соціальні норми та нормативи щодо соціального становлення та розвитку молоді, додержання і виконання яких є обов'язковими для органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, а також підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, фізичних осіб, які використовують найману працю.

{ Частина третя статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законами

N 3483-IV ([3483-15](#)) від 23.02.2006, N 5462-VI ([5462-17](#))

від
16.10.2012 }

Стаття 5. Фінансування заходів щодо соціального становлення та розвитку молоді

Фінансування заходів щодо соціального становлення та розвитку молоді здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством.

Верховна Рада України при затвердженні Державного бюджету України передбачає в ньому кошти на соціальне становлення та розвиток молоді. Розпорядником цих коштів є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері молоді, фізичної культури та спорту.

{ Частина друга статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом

№ 5462-VI ([5462-17](#)) від 16.10.2012 }

Органи місцевого самоврядування при затвердженні місцевих бюджетів передбачають видатки на здійснення заходів щодо соціального становлення та розвитку молоді.

У державному та місцевих бюджетах згідно з законодавством передбачаються цільові кошти на реалізацію молодіжних і дитячих програм, які сприяють соціальному становленню та розвитку молоді.

Стаття 6. Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді

З метою підтримки соціального становлення та розвитку молоді утворюються центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та їх спеціалізовані формування.

(Стаття 6 в редакції Законів № 3109-III ([3109-14](#)) від

07.03.2002, N 2353-IV ([2353-15](#)) від 18.01.2005)

Стаття 7. Праця молоді

Держава гарантує працездатній молоді рівне з іншими громадянами право на працю. Особливості праці неповнолітніх встановлюються законодавством.

Держава забезпечує працездатній молоді надання першого робочого місця на строк не менше двох років після закінчення або припинення навчання у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої і вищої освіти, завершення професійної підготовки і перепідготовки, а також після звільнення зі строкової військової або альтернативної (невійськової) служби. Дворічний строк першого робочого місця обчислюється з урахуванням часу роботи молодого громадянина до призову на строкову військову або альтернативну (невійськову) службу.

{ Частина друга статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2745-VIII ([2745-19](#)) від 06.06.2019 }

Молоді громадяни, які звернулися до державної служби зайнятості в пошуках роботи, одержують безплатну інформацію та професійну консультацію з метою вибору виду діяльності, професії, місця роботи, а також, у разі необхідності, проходять професійну підготовку і перепідготовку.

Держава сприяє створенню молодіжних центрів праці, а також молодіжних громадських організацій (агентства, біржі, бюро та

інші) для забезпечення працевлаштування молоді, реалізації програм професійного навчання молоді та вдосконалення її професійної майстерності. Типове положення про молодіжні центри праці затверджується Кабінетом Міністрів України.
{ Частина четверта статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законами N 294-IV ([294-15](#)) від 28.11.2002, N 429-IV ([429-15](#)) від 16.01.2003 }

Квота для працевлаштування молоді встановлюється підприємствам, установам та організаціям в межах, встановлених Законом України "Про зайнятість населення" ([5067-17](#)).
Працевлаштування молоді з інвалідністю здійснюється в межах нормативів робочих місць для забезпечення працевлаштування осіб з інвалідністю, визначених згідно із Законом України "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні" ([875-12](#)).
{ Частина п'ята статті 7 в редакції Законів N 2429-IV ([2429-15](#)) від 01.03.2005, N 3483-IV ([3483-15](#)) від 23.02.2006; із змінами, внесеними згідно із Законами N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012, N 2581-VIII ([2581-19](#)) від 02.10.2018 }

У разі відмови в прийомі на роботу молодих громадян у межах встановленої квоти з підприємств, установ та організацій стягується штраф у розмірі, встановленому частиною другою статті 53 Закону України "Про зайнятість населення" ([5067-17](#)).
{ Частина шоста статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом N 429-IV ([429-15](#)) від 16.01.2003; в редакції Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

{ Частина сьому статті 7 виключено на підставі
Закону
N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

Держава забезпечує умови для вторинної зайнятості молоді.
{ Частина восьма статті 7 із змінами, внесеними згідно із
Законом
N 2856-VI ([2856-17](#)) від 23.12.2010 }

Молодіжні центри праці, що діють відповідно до
Типового
положення, а також громадські молодіжні організації
(агентства,
біржі, бюро та інші) за наявності в них відповідного
дозволу,
виданого державною службою зайнятості, сприяють
працевлаштуванню
молоді, у тому числі учнів, студентів, аспірантів у
позанавчальний
час, надають послуги, пов'язані з профорієнтацією та
підготовкою
до роботи за новою професією.

Державна служба зайнятості надає місцевим органам
виконавчої
влади, органам місцевого самоврядування, молодіжним центрам
праці,
центрам соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді доступ
до
інформації про наявність вільних робочих місць (вакантних
посад),
у тому числі призначених для працевлаштування осіб з
інвалідністю.

{ Частина десята статті 7 із змінами, внесеними згідно із
Законами
N 3109-III ([3109-14](#)) від 07.03.2002, N 2353-IV ([2353-15](#))
від
18.01.2005, N 3483-IV ([3483-15](#)) від 23.02.2006, N 5067-
VI
([5067-17](#)) від 05.07.2012, N 2581-VIII ([2581-19](#))
від
02.10.2018 }

Держава сприяє діяльності молодіжних трудових загонів.
Засновниками молодіжних трудових загонів можуть виступати органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, молодіжні громадські організації, заклади загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, молодіжні центри праці. Типове положення про молодіжні трудові загони ([899-2006-п](#)) затверджується Кабінетом Міністрів України. { Статтю 7 доповнено частиною згідно із Законом N 3142-IV ([3142-15](#)) від 29.11.2005; із змінами, внесеними згідно із Законом N 2745-VIII ([2745-19](#)) від 06.06.2019 }

Держава гарантує надання роботи за фахом на період не менше трьох років молодим спеціалістам - випускникам державних закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, потреба в яких була визначена державним замовленням. { Честина дванадцята статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2745-VIII ([2745-19](#)) від 06.06.2019 }

Стаття 8. Підтримка підприємницької ініціативи та діяльності молоді

Держава підтримує і сприяє розвиткові підприємницької ініціативи та діяльності молоді.

Держава сприяє створенню молодіжних бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів для реалізації програми підготовки молоді до підприємницької діяльності, надання інформаційних та консультативних послуг. З цією метою розробляється та реалізується система заходів підтримки підприємництва молоді, включаючи

довгострокове пільгове кредитування, забезпечення виробничими приміщеннями, страхування комерційного ризику тощо.

Органи місцевого самоврядування можуть встановлювати за рахунок коштів, що надходять до місцевого бюджету, пільгову плату за реєстрацію підприємств, створених молодими громадянами та молодіжними громадськими організаціями.

Стаття 9. Сприяння підвищенню рівня життя молоді

Держава, враховуючи вартість прожиткового мінімуму та виходячи з реальних можливостей бюджету, підвищує розміри допомоги сім'ям на неповнолітніх дітей та інших видів матеріального забезпечення молоді, яка отримує професійну (професійно-технічну), фахову передвищу, вищу освіту у відповідних закладах освіти.
{ Частина перша статті 9 в редакції Закону N 1774-VIII ([1774-19](#)) від 06.12.2016; із змінами, внесеними згідно із Законом N 2745-VIII ([2745-19](#)) від 06.06.2019 }

Для сприяння пріоритетним напрямам розвитку суспільства та з метою заохочення молоді до активної роботи у відповідних галузях держава встановлює заохочувальні стипендії та визначає інші форми підтримки молоді згідно із законодавством.
{ Частина друга статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2203-IV ([2203-15](#)) від 18.11.2004 }

{ Частина третю статті 9 виключено на підставі Закону N 1774-VIII ([1774-19](#)) від 06.12.2016 }

{ Частина четверту статті 9 виключено на підставі
Закону
N 1774-VIII ([1774-19](#)) від 06.12.2016 }

Органи місцевого самоврядування можуть
забезпечувати
пільговий проїзд учнів, вихованців, студентів та
педагогічних
працівників до місця навчання і додому у порядку та
розмірах,
визначених органами місцевого самоврядування, та передбачати на
це
відповідні видатки з місцевих бюджетів.

{ Частина п'ята статті 9 в редакції Закону N 76-VIII ([76-19](#))
від

28.12.2014 - щодо набрання чинності норм зазначеного Закону
див.

"Прикінцеві положення" ([76-19](#))}

Стаття 10. Житлові умови молоді

Держава забезпечує молодим громадянам рівне з
іншими
громадянами право на житло, сприяє молодіжному
житловому
будівництву, створенню молодіжних житлових комплексів тощо.

При відведенні земельних ділянок для
індивідуального
житлового будівництва органи місцевого самоврядування
затверджують
квоти ділянок, які надаються молодим сім'ям під будівництво
житла.

Органи виконавчої влади, органи місцевого
самоврядування
разом з підприємствами, установами та організаціями розробляють
та
реалізують програми створення сприятливих житлово-побутових
умов
для молоді, яка проживає в гуртожитках.

Молоді сім'ї та молоді громадяни можуть одержувати за
рахунок
бюджетних коштів пільгові довгострокові державні кредити
на

будівництво і придбання жилих будинків і квартир, на оплату вступних пайових внесків при вступі до молодіжних житлових комплексів, житлово-будівельних кооперативів, а також на обзаведення домашнім господарством.

Молодь, яка переселяється у трудонедостатні сільські населені пункти, а також місцева молодь, зайнята в сільському господарстві, переробних, обслуговуючих галузях агропромислового комплексу, соціальній сфері цих населених пунктів, забезпечується житлом і господарськими будівлями за рахунок Державного бюджету України.
{ Частина п'ята статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом
N 1276-VI ([1276-17](#)) від 16.04.2009 }

Молоді сім'ї, які не мають дітей, сплачують кредит з відсотковою ставкою у розмірі три відсотки річних від суми заборгованості по кредиту.

Молоді сім'ї, які мають одну дитину, звільняються від сплати відсотків за користування кредитом; молодим сім'ям, які мають двох дітей, за рахунок бюджетних коштів, крім того, погашається 25 відсотків суми зобов'язань по кредиту, а молодим сім'ям, які мають трьох і більше дітей, - 50 відсотків суми зобов'язань по кредиту.

Молодь, яка проживає у сільських населених пунктах і працює у сільськогосподарському виробництві, переробній та обслуговуючих галузях агропромислового комплексу, що функціонують у сільській місцевості, соціальній сфері села та органах місцевого

самоврядування на селі, користується також пільгами, передбаченими Законом України "Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві" ([400-12](#)). { Частина восьма статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1276-VI ([1276-17](#)) від 16.04.2009 }

Порядок ([584-2001-п](#)) надання пільгових довгострокових кредитів молодим сім'ям та їх пільгового погашення встановлюється Кабінетом Міністрів України.

При народженні дітей у молодій сім'ї, яка отримала кредит, цій сім'ї може бути надано допомогу для погашення кредиту за рахунок коштів, що залишаються у розпорядженні підприємств, де працює молоде подружжя (мати або батько).

Дія цієї статті поширюється на молодих вчених, на подружжя, в якому чоловік або дружина є молодим вченим, та на неповні сім'ї, в яких мати (батько) є молодим вченим, якщо зазначені молоді вчені є громадянами України та працюють на державних підприємствах, у державних науково-дослідних (науково-технічних) установах та організаціях, закладах вищої освіти та закладах післядипломної освіти III-IV рівнів акредитації на посадах наукових (науково-педагогічних) працівників, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, або навчаються за денною формою навчання в аспірантурі, ад'юнктурі, докторантурі. { Статтю 10 доповнено частиною одинадцятою згідно із Законом N 581-IV ([581-15](#)) від 20.02.2003; із змінами, внесеними згідно із Законом

№ 2745-VIII ([2745-19](#)) від 06.06.2019 }

Стаття 11. Освіта, культурний розвиток молоді

Україна гарантує молодим громадянам рівне з іншими громадянами право на освіту, культурний розвиток, дозвілля і відпочинок.

Порядок реалізації права молоді на освіту, державні гарантії її здобуття, визначення прав та обов'язків учасників навчально-виховного процесу регулюються законодавством про освіту.

Молоді громадяни можуть одержувати за рахунок коштів державного чи місцевих бюджетів пільгові довгострокові кредити для здобуття освіти у закладах вищої та фахової передвищої освіти незалежно від форми власності та сфери управління, що діють на території України, за різними формами здобуття освіти. Зазначені кошти передбачаються у відповідних бюджетах окремим рядком.
{ Частина третя статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом
№ 876-VI ([876-17](#)) від 15.01.2009; в редакції Закону № 2745-VIII
([2745-19](#)) від 06.06.2019 }

Молоді громадяни, які не мають дітей, сплачують кредит з відсотковою ставкою у розмірі три відсотки річних суми заборгованості за кредитом.
{ Статтю 11 доповнено частиною згідно із Законом № 876-VI
([876-17](#)) від 15.01.2009 }

Молоді громадяни, які мають одну дитину, звільняються від сплати відсотків за користування кредитом. Молодим громадянам, які

мають двох дітей, за рахунок бюджетних коштів погашається 25 відсотків суми зобов'язань за кредитом, а молодим громадянам, які мають трьох і більше дітей, - 50 відсотків суми зобов'язань за кредитом.

{ Статтю 11 доповнено частиною згідно із Законом N 876-VI ([876-17](#)) від 15.01.2009 }

Порядок ([673-2018-п](#)) надання пільгових довгострокових кредитів для здобуття вищої освіти молодим громадянам та їх

пільгового погашення визначає Кабінет Міністрів України.

{ Статтю 11 доповнено частиною згідно із Законом N 876-VI ([876-17](#)) від 15.01.2009 }

Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування можуть встановлювати разом із заінтересованими міністерствами, науковими товариствами та творчими спілками, молодіжними фондами спеціальні стипендії для найобдарованіших студентів закладів вищої освіти і передбачати виділення коштів на їх стажування у провідних вітчизняних наукових установах і за кордоном.

{ Частина сьома статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2745-VIII ([2745-19](#)) від 06.06.2019 }

Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування разом із підприємствами, організаціями, науковими установами, закладами вищої освіти, об'єднаннями громадян можуть створювати навчально-виховні заклади, які сприяють поглибленню знань, задоволенню творчих інтересів, розвитку здібностей, організації змістовного дозвілля та відпочинку молоді, а також

заклади, що забезпечують пошук, підтримку та розвиток талановитої молоді у різних сферах життя.
{ Частина восьма статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2745-VIII ([2745-19](#)) від 06.06.2019 }

Учні, студенти, неповнолітні мають право на безплатне та пільгове користування об'єктами культури. Порядок надання цих пільг визначається органами місцевого самоврядування.
{ Щодо зупинення дії частини статті 11 див. Закони N 380-IV ([380-15](#)) від 26.12.2002, N 1344-IV ([1344-15](#)) від 27.11.2003 }

Держава сприяє розвиткові молодіжного туризму, молодіжним міжнародним обмінам. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування можуть встановлювати для молодіжних та дитячих туристичних груп пільги у користуванні транспортними, готельними, культурними та іншими послугами. Порядок надання зазначених пільг та джерела фінансування встановлюються Кабінетом Міністрів України, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування.
{ Щодо зупинення дії частини статті 11 див. Закони N 380-IV ([380-15](#)) від 26.12.2002, N 1344-IV ([1344-15](#)) від 27.11.2003 }

Стаття 12. Охорона здоров'я, фізичний розвиток молоді

Держава забезпечує молодим громадянам рівне з іншими громадянами право на охорону здоров'я, заняття фізичною культурою і спортом.

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві органи виконавчої влади в галузі охорони здоров'я, заклади охорони

здоров'я разом з підприємствами, установами та організаціями забезпечують проведення щорічного медичного обстеження всіх молодих громадян і неповнолітніх.

Органи охорони здоров'я забезпечують розвиток мережі закладів охорони здоров'я наркологічного профілю, які надають молоді необхідну безплатну допомогу, розробляють і реалізують програми та заходи щодо профілактики серед молоді соціально небезпечних захворювань, а також популяризації та утвердження здорового способу життя.

Підприємства, установи та організації можуть за клопотанням молодих громадян або їх представників повністю або частково оплачувати надання медичної допомоги в найскладніших випадках у платних лікувальних закладах країни або за кордоном.

Органи виконавчої влади розробляють і рекомендують, а заклади загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та вищої освіти включають до своїх програм курс фізичної культури, а також організують секції для занять окремими видами спорту.
{ Частина п'ята статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2745-VIII ([2745-19](#)) від 06.06.2019 }

(Дію частини шостої статті 12 зупинено на 2004 рік згідно із Законом N 1344-IV ([1344-15](#)) від 27.11.2003) (Дію частини шостої статті 12 зупинено на 2003 рік згідно із Законом N 380-IV ([380-15](#)) від 26.12.2002) Держава запроваджує систему пільг і заохочень для підприємств, що спрямовують частину свого прибутку

на розвиток фізичної культури і спорту, будівництво об'єктів фізкультури і спорту, організацію відпочинку, проведення рекреаційних заходів.

(Дію частини сьомої статті 12 зупинено на 2004 рік згідно із Законом N 1344-IV ([1344-15](#)) від 27.11.2003) (Дію частини сьомої статті 11 зупинено на 2003 рік згідно із Законом N 380-IV ([380-15](#)) від 26.12.2002) Учні, студенти, неповнолітні мають право на безплатне та пільгове користування об'єктами фізкультури і спорту. Порядок надання цих пільг, компенсації різниці вартості послуг і квитків визначається органами місцевого самоврядування.

Стаття 13. Гарантії правового захисту молоді

Будь-які прямі або непрямі обмеження прав і свобод молоді залежно від віку, крім передбачених законодавством, є протиправними і тягнуть за собою відповідальність, встановлену законами України.

Реалізація молодими громадянами прав і свобод при соціальному становленні та розвитку не повинна завдавати шкоди інтересам суспільства, правам інших громадян.

Неправомірні рішення державних або громадських органів, дії або бездіяльність посадових осіб можуть бути у встановленому порядку оскаржені молодими громадянами або їх представниками в суді.

Захист прав неповнолітніх громадян здійснюється державою

відповідно до закону.

Стаття 14. Правовий статус молодіжних громадських організацій

Держава забезпечує право молоді на створення молодіжних громадських організацій. Молодіжні громадські організації є неприбутковими організаціями, їх правовий статус визначається законодавством України.

Молодіжні громадські організації мають право вносити до органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування пропозиції з питань соціального становлення та розвитку молоді.

Стаття 15. Гарантії діяльності молодіжних громадських організацій

Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування мають право здійснювати фінансування програм і проектів молодіжних громадських організацій, що сприяють соціальному становленню та розвитку молоді та реалізації її суспільно корисних ініціатив, надавати дотації і субсидії молодіжним організаціям, надавати у безплатне користування молодіжним громадським організаціям та фондам будинки, споруди, земельні ділянки та інше майно, необхідне для здійснення їх статутної діяльності.

Стаття 16. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Закони України та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, діють у частині, що не

суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із
цим
Законом;

розробити нормативно-правові акти, що впливають із
цього
Закону;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та
іншими
центральною органами виконавчої влади нормативно-правових
актів,
що суперечать цьому Закону.

Президент України

Л.КРАВЧУК

м. Київ, 5 лютого 1993 року
N 2998-XII